

HORIZONTAL FACILITY ZA ZAPADNI BALKAN I TURSKU

*MEHANIZAM ZA
KOORDINACIJU EKSPERTIZA*

Jačanje pravde

Borba protiv korupcije, gospodarskog kriminala i pranja novca

Promicanje borbe protiv diskriminacije
i zaštita prava ranjivih skupina

Promicanje i zaštita slobode izražavanja i medija

Mehanizam za koordinaciju ekspertiza

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe

Horizontal Facility inicijativa je za suradnju Europske unije i Vijeća Europe s ciljem pomoći korisnicima na Zapadnom Balkanu i Turskoj da ispune svoje reformske programe te da se usklade s europskim standardima u području ljudskih prava, vladavine prava i demokracije. To je ujedno i prioritet za proces proširenja EU-a.

Program, koji se provodi od 2016. godine, oslanja se na već postignute rezultate u ključnim područjima: jačanje pravde; borba protiv korupcije, gospodarskog kriminala i pranja novca; promicanje borbe protiv diskriminacije i zaštita prava ranjivih skupina (uključujući LGBT, manjine i Rome) te promicanje i zaštita slobode izražavanja i medija.

Horizontal Facility podržava svoje korisnike kroz komplementarni dvostruki pristup:

- ▶ tehnička suradnja prilagođena postizanju veće usklađenosti s europskim standardima i
- ▶ pružanje *ad-hoc* savjeta i ekspertize kao odgovor na zahtjeve za zakonodavnu analizu i srodnu pomoć putem Mehanizma za koordinaciju ekspertiza (ECM).

ŠTO JE MEHANIZAM ZA KOORDINACIJU EKSPERTIZA?

Mehanizam za koordinaciju ekspertiza (ECM) alat je putem kojeg Vijeće Europe pruža zakonodavnu ekspertizu i savjete o politikama kao odgovor na konkretne zahtjeve. To je dio programa pod nazivom Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku (Horizontal Facility).

KOJE JE PODRUČJE PRIMJENE ECM-A?

Njegovo područje rada uključuje stručne savjete o zakonodavnim i političkim pitanjima, uključujući procjenu usklađenosti zakonodavstva i političkih dokumenata sa standardima Vijeća Europe, u sljedećim područjima:

- ▶ osiguravanju pravde
- ▶ borbi protiv korupcije, gospodarskog kriminala i pranja novca
- ▶ borbi protiv diskriminacije i zaštiti prava ranjivih skupina
- ▶ slobodi izražavanja i slobodi medija
- ▶ Ustavnim pitanjima, koja spadaju u područje nadležnosti Europske komisije za demokraciju putem prava (poznatije kao Venecijanska komisija).

TKO MOŽE PODNIJETI ZAHTJEV U OKVIRU ECM-A?

■ Članovi vlade, predsjednici parlamenta, čelnici parlamentarnih odbora, institucije pučkih pravobranitelja ili neovisne državne institucije dotičnog korisnika mogu podnijeti zahtjev za stručno mišljenje u okviru ECM-a.

■ Nadalje, posebno za pitanja koja spadaju u područje nadležnosti Venecijanske komisije, Europska unija kao i tijela Vijeća Europe (tj. Glavni tajnik, Odbor ministara, Parlamentarna skupština i Kongres lokalnih i regionalnih vlasti), također mogu podnijeti zahtjeve za pomoć u okviru ECM-a. Osim toga, zahtjeve za mišljenje *amicus curiae* Venecijanske komisije mogu podnijeti i ustavni sudovi dotičnih korisnika.

KAKO FORMULIRATI ZAHTJEV I KAKO SE OBRADUJE?

■ Zahtjevi za ekspertizu mogu se uputiti pisanim putem, pismom, e-poštom ili faksom glavnom tajniku/glavnoj tajnici Vijeća Europe. Zahtjevi koji uključuju ekspertizu Venecijanske komisije također se mogu uputiti izravno predsjedniku/predsjednici Venecijanske komisije.

■ Zahtjevi bi trebali sadržavati što je više moguće pojedinosti, uključujući naziv i vrstu zakonodavnog ili političkog dokumenta o kojem se traži stručno mišljenje, razloge za traženje stručnog mišljenja ili izmjene zakona ili politika i predviđeni vremenski okvir za usvajanje novog zakonodavstva ili političkih dokumenata (ili izmjene postojećeg zakonodavstva i strateških dokumenata), nakon pružanja tražene ekspertize.

■ Nakon što se zaprima zahtjeve će obraditi relevantna tijela Vijeća Europe. Dok Vijeće Europe ima za cilj isporučiti traženu ekspertizu što je prije moguće, točan vremenski okvir definiran je u dogovoru s tijelima koja podnose zahtjev.

KOJI SU KRITERIJI ZA ODOBRAVANJE ZAHTJEVA?

- Zahtjev u okviru ECM-a mora ispunjavati sve sljedeće kriterije:
  - ▶ mora ga podnijeti neka od institucija pomenutih u prethodnom dijelu
  - ▶ mora spadati u područje ekspertize Vijeća Europe
  - ▶ mora spadati u sljedeća tematska područja: jačanje pravde; borba protiv gospodarskog kriminala; suzbijanje diskriminacije i zaštita prava ranjivih skupina; sloboda izražavanja i sloboda medija. Zahtjev također može spadati u okvir nadležnosti Venecijanske komisije
  - ▶ ne može se dodijeliti unutar jedne od tekućih aktivnosti programa Horizontal Facility.

NA KOJU ADRESU POSLATI ZAHTJEV?

- Zahtjevi u okviru ECM-a mogu se poslati pismom, e-poštom ili faksom glavnom tajniku/glavnoj tajnici Vijeća Europe:
  - ▶ Glavni tajnik Vijeća Europe
Vijeće Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, Francuska – Faks: + 33 3 88 41 27 99
Mrežna stranica: www.coe.int/en/web/secretary-general/private-office
- Zahtjevi u okviru ECM-a koji uključuju ekspertizu Venecijanske komisije također se mogu poslati pismom, e-poštom ili faksom predsjedniku/predsjednici Venecijanske komisije:
  - ▶ Predsjednik Venecijanske komisije
Vijeće Europe
67075 Strasbourg Cedex, Francuska – Faks: +33 3 88 41 37 38
e-adresa: venice@coe.int

Primjeri potpore pružene u okviru ECM-a i postignuti rezultati

---

- ▶ U skladu s [Mišljenjem](#) Venecijanske komisije o nacrtu zakona o dovršetku prijelaznih procesa vlasništva i zahtjevima iz članka 1. Protokola 1. Europske konvencije o ljudskim pravima, **albanski** parlament donio je zakon u travnju 2020., učinkovito rješavajući preostali niz problema povezanih s pravima vlasništva na poljoprivrednom zemljištu i pitanjima upisa.
- ▶ Venecijanska komisija je u [Mišljenju](#) u vezi s Nacrtom zakona o izmjenama Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću u **Bosni i Hercegovini** dala nekoliko preporuka vlastima u vezi s novim odredbama i pozvala ih da odredbe Nacrta zakona dodatno preciziraju.
- ▶ Ministar pravosuđa zatražio je [Mišljenje](#) o nacrtu revidiranih izmjena Zakona o Tužiteljskom vijeću **Kosova**. U naknadnoj odluci Venecijanske komisije istaknuto je da revidirane izmjene predstavljaju jasan i značajan napredak u usporedbi s izvornim nacrtom izmjena. Kao rezultat toga, Zakon br. 08/L-136 o izmjeni Zakona br. 06/L-056 o Vijeću tužitelja Kosova donesen je 14. travnja 2022.
- ▶ Slijedeći preporuke proizašle iz Hitnog [Mišljenja](#) Venecijanske komisije o nacrtu izmjena Zakona o sudbenom vijeću i sudcima, ministar pravosuđa **Crne Gore** zatražio je naknadno [Mišljenje](#) na revidirani nacrt izmjena Zakona o sudbenom vijeću i sudcima. Naknadna ekspertiza potvrdila je ukupnu pozitivnu ocjenu nacrta zakona i pozdravila novouvedene izmjene.
- ▶ U **Sjevernoj Makedoniji** Venecijanska komisija dala je [Mišljenje](#) o nacrtu zakona o izvanrednom stanju ističući da nacrt zakona ispunjava većinu središnjih zahtjeva koje je postavila Venecijanska komisija u svojim prethodnim mišljenjima i izvješćima. U [Mišljenju](#) se također pozdravlja nacrt kojim se predlaže razumna ravnoteža ovlasti u slučaju izvanrednog stanja i osiguravaju zaštitne mjere kojima se ograničavaju iznimne ovlasti Vlade, čime se popunjavaju praznine koje su ostale neregulirane u Ustavu.
- ▶ [Usluge pravne ekspertize](#) u pogledu nacrta Zakona o rodnoj ravnopravnosti u **Srbiji** pružio je Odjel za rodnu ravnopravnost Vijeća Europe. Nakon revizije nacrta zakona, osigurana je naknadna pravna ekspertiza u kojoj se procjenjuje u kojoj su mjeri prethodne preporuke uzete u obzir u revidiranom nacrtu, ali i analiziraju nove odredbe temeljene na standardima rodne ravnopravnosti Vijeća Europe i modelima zakonodavstva. Zakon o rodnoj ravnopravnosti Srbije, koji je prvi zakon koji se na sustavan način bavi rodnom ravnopravnošću u Srbiji, stupio je na snagu 1. lipnja 2021., a u njega je ugrađen i dio preporuka Vijeća Europe.

VIŠE INFORMACIJA

Uprava za koordinaciju programa
Vijeće Europe
Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex, Francuska
Tel. +33 (0)3 88 41 20 00
E-mail: Horizontal.Facility@coe.int

Zajednički program Europske unije i Vijeća Europe pod nazivom „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“ (Horizontal Facility III) inicijativa je za suradnju koja se provodi od 2023. do 2026. godine. Program obuhvaća aktivnosti u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu*, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji i Turskoj. Programom se pomaže korisnicima da ispune svoje planove reformi u području ljudskih prava, vladavine prava i demokracije te da usklade standarde s europskim standardima, što je ujedno i prioritet za proces proširenja EU-a.

*Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

Države članice Europske unije odlučile su povezati svoje znanje, resurse i sudbine. Zajednički su izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja uz istodobno zadržavanje kulturne raznolikosti, tolerancije i osobnih sloboda. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Broji 46 država članica, uključujući sve članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije te vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe